

LA SELECCIÓ DE LES

UN ESTUDI SOBRE EL NOU MODEL EN L'ELECCIÓ DE LES

El Consell Escolar Municipal de Barcelona va voler conèixer la incidència del nou model en l'elecció de les direccions dels centres públics de la ciutat. En un moment de ple debat sobre els canvis normatius que comportarà la futura Llei orgànica d'educació (LOE), es va creure necessari fer un estudi i es va passar una enquesta als centres que havien de seleccionar el nou director o directora. En aquest article, us en presentem els resultats.

Patricia Esteve

L'entrada en vigor de la Llei orgànica de qualitat de l'educació va significar una modificació profunda, entre d'altres, de les funcions i competències dels consells escolars dels centres docents. Així, el consell escolar deixava de ser un òrgan de govern i avaluació del centre, i esdevenia un òrgan de participació en el control i la gestió d'aquest.

Un dels canvis introduïts per la LOE va ser la modificació del sistema d'elecció de les direccions dels centres docents públics, que va passar de ser una competència del consell escolar –que tenia la capacitat d'elecció entre els candidats– a tenir, només, la facultat de ser informat del nomenament de la direcció per part de l'Administració educativa.

El Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya¹ va suavitzar el redactat en l'aplicació de la normativa de la LOE que regula la constitució i la composició del consell escolar, la selecció del director o de la directora i el cessament dels òrgans de govern dels centres docents públics, i va permetre un procediment de selecció amb la participació parcial del consell escolar a través de la presència d'alguns dels seus membres en la comissió de selecció i la possibilitat, per part de la comissió de selecció, de demanar-li el parer en relació al projecte educatiu del centre que presenta el candidat o candidata.

La resolució edc/3432/2004, de 16 de desembre, i la Gasetta Municipal num 2 del 20 de gener de 2005, van convocar concurs de mèrits per a la selecció de director o directora de diversos centres públics que depenen del Departament d'Educació i de l'Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, respectivament. La relació que s'annexava a les dues convocatòries feia referència a 172 centres de la ciutat de Barcelona² que corresponen a 107 CEIP (centres de primària), 48 IES (centres de secundària) i 17 centres d'altres modalitats (educació especial, educació de persones adultes, Formació Professional de 2n grau).

Més enllà dels canvis normatius que previsiblement comportarà la futura Llei orgànica d'educació (LOE), avui a punt d'iniciar el procés parlamentari, i del legítim debat sobre la funció directiva en els centres docents entre la comunitat educativa, des del Consell Escolar Municipal de Barcelona (CEMB) i a través dels representants municipals en els consells escolars dels centres públics, s'ha volgut conèixer la incidència del nou model en l'elecció de les direccions dels centres. Així, es va passar una enquesta a partir de la qual presentem els resultats en l'apartat següent. ■

Secretaria del Consell Escolar Municipal
cem@mail.bcn.es
www.bcn.es/cem

¹ Decret 317/2004 de 22 de juny. DOGC 4.161.

² A la ciutat de Barcelona hi ha un total de 263 centres docents públics (161 CEIP, 72 IES i 30 d'altres modalitats). Els 172 centres relacionats per fer la selecció de les direccions representen el 65% del total dels centres (66% dels CEIP, 67% dels IES i 57% de les altres modalitats). Els 149 centres que han realitzat la selecció de les direccions representen el 57% del total de centres de la ciutat (61% dels CEIP, 50% dels IES, i 50% de les altres modalitats).

DIRECCIONS

DIRECCIONS DELS CENTRES PÚBLICS A BARCELONA

ELS RESULTATS DE L'ENQUESTA

Les respostes obtingudes fan referència a 168 centres, el 98% del total dels centres on s'havien de fer eleccions, repartits en 106 CEIP, 45 IES i 17 dels altres centres.

Dels 168 centres, n'hi ha 19 que no han escollit direcció: a 11 centres no s'ha presentat cap candidatura, a 4 centres, ateses problemàtiques diverses, s'ha considerat no fer eleccions, i a 4 centres més les persones candidates no han superat la puntuació exigida. Són, per tant, 149 centres on s'ha escollit direcció (89% en relació als 168 centres), el que significa el 92% dels CEIP (98 centres), el 80% dels IES (36 instituts) i el 88% dels altres centres (15 centres).

Sobre les candidatures

El quadre següent és el nombre de candidatures presentades segons la tipologia dels centres

	Núm. Centres	1 candidatura	%	2 candidatures	%	3 candidatures	%	Total %
CEIP	100	85	84%	14	14%	1	1%	100%
IES	37	25	68%	10	27%	2	5%	100%
Altres	16	15	94%	1	6%	0	0%	100%
Total centres	153	125	82%	25	16%	3	2%	100%

Segons indica el quadre, en el 84% dels CEIP (85), en el 68% dels IES (25) i en el 94% d'altres tipologies de centres (15), s'ha presentat una candidatura; en el 14% dels CEIP (14), en el 27% dels IES (10) i en el 6% d'altres tipologies de centres (1), s'han presentat dues candidatures; i en l'1% dels CEIP (1) i en el 5% dels IES (2), s'han presentat tres candidatures.

En el conjunt dels centres s'han presentat 184 candidatures. Sobre les 184 candidatures presentades, en el 90% (165) s'han presentat professionals del propi centre. Només en un 10%, que representen 19 candidatures, s'han presentat professionals externs al centre. A 112 dels 153 centres s'ha presentat el mateix director o directora que ja hi havia, dada que afecta el 73% dels centres que han respost l'enquesta.

En el 96% d'aquests centres, 107, s'ha reelegit l'antic director o directora. Només en el 4% dels casos (5 centres) no s'ha reelegit l'anterior direcció.

Sobre la comissió de selecció

Participen en la comissió de selecció, a banda de la presidència i de la secretaria, tres membres del professorat i dos membres del consell escolar del centre: un membre (pare o mare o alumne en els centres on no hi ha la representació dels pares i mares) i l'altre membre que és el representant municipal.

Hi ha hagut fórmules diferents per escollir el membre del consell escolar del centre en representació del sector dels pares i mares. En el 71% dels centres (108), s'ha celebrat un consell per escollir la representació dels pares i mares. En el 29% restants (60) no s'ha celebrat.

Entre els centres que han celebrat un consell, en trobem 68 (44%) en què la representació ha estat escollida només pel sector de pares i mares; n'hi ha 3 (2%) que ha estat escollit pel president del consell; i 67 centres (44%) indiquen que aquesta representació ha estat escollida per tot el consell escolar del centre. Finalment, 16 centres (10%) manifesten que han escollit aquesta representació per altres procediments.

El decret indicava que la comissió valoraria globalment el projecte i que podia demanar el parer del consell escolar de centre. Hem volgut conèixer el nivell de consultes realitzats per les comissions als consells escolars dels centres. La resposta ens indica que en un 59% de centres (90) la comissió ha realitzat consultes. En el 41% restant la comissió no n'ha realitzat.

Sobre la puntuació

Hem preguntat sobre la puntuació final obtinguda, i el resultat ens indica una puntuació mitjana per als centres de titularitat de la Generalitat de 30,58 punts, i per als centres de titularitat municipal, de 42,83 punts. Cal assenyalar que el barem de l'Administració municipal donava un valor a la puntuació del projecte educatiu molt superior que el que donava la Generalitat als altres centres públics. En la primera fase el màxim de la puntuació atorgada podia ser de 25 punts i en la segona fase els centres de la Generalitat atorgaven una puntuació mínima de 6 punts i una màxima de 15, mentre que els centres de titularitat municipal donaven més valor a la puntuació del projecte educatiu, que oscil·lava entre un màxim de 22 punts i un mínim de 15, i l'altre part de la puntuació de formació, recerca i publicacions podia arribar fins a 6 punts.

Observacions

L'enquesta deixava un apartat per fer observacions globals sobre el procés indicant que hi fessin constar les incidències, els aspectes rellevants i els comentaris.

Del buidat d'aquest apartat recollim les respostes següents:

- Alguns sectors estan subrepresentats en la comissió de selecció.
- Manca d'imparcialitat del procés i dels membres de la comissió de selecció.
- Tensions internes que dificulten el procés d'elecció.
- Procés complex i alguns aspectes de la normativa poc clars.
- Comentaris i valoració sobre diferents aspectes del projecte presentat pels candidats i candidates.
- Procés fàcil, normal; elecció per consens, cap incidència remarcable.